

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

TOATĂ CORESPONDENȚA CU PRIVIRE LA „APOSTOLUL” SE TRIMITE LA MITROPOLIA DIN BUCUREȘTI, PE NUMELE PR. EUGENIU BĂRBULESCU, SUBDIRECTORUL CANCELARIEI ȘI REDACTORUL RESPONSABIL AL FOM.
Abonamentul pentru preoți, diaconi și instituții 50 lei pe an, pentru oântăreți și paraoliseri 25 lei pe an.

PASTORALĂ DE SFINTELE PAȘTI¹⁾

MIRON

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și-a poporului, arhiepiscop al eparhiei Bucureștilor, mitropolit al Ungro-Vlahiei, exarh al Plaiurilor, Președinte al Sf. Sinod și Primate al României.

Cititorilor și ascultătorilor acestor povețe arhipăstorești, har și pace dela Părintele din Ceruri, iară dela Noi salutarea noastră arhierescă.

*Iubiți Fii sufletești!
Hristos a 'nviat!*

Clopotele bisericilor noastre au anunțat în noaptea sfintei învieri dealungul și dealatul întregii țări în sunete — ce ni se păreau mai sărbătorești și mai pline de evlavie ca alte dăți — marea minune a învierii lui Hristos, pecetluindu-se prin aceasta adevărul, că Hristos este de fapt Mesia cel făgăduit a mântui lumea din robia păcatului și a întunericii, în cari omenirea orbeca de veacuri și din cari cu puterile sale proprii nu eră în stare să iasă. Hristos s'a arătat după înviere mironiștelor, cari — închinându-i-se — au alergat apoi «să dea de veste ucenicilor Lui» (Matei XXVIII 8).

Unii dintre apostoli — auzind îmbucură-

toarea veste — au grăbit să vadă mormântul și să-L afle. Mai târziu S'a arătat Iisus apostolilor săi și Toma — pipăindu-I ranele — a exclamat: «*Domnul meu și Dumnezeul meu!*» (Ioan XX. 29). Deci și cel mai îndoielnic ucenic îl recunoaște pe Hristos și dumnezeirea Lui.

Pe temeiul acestor fapte istorice, Sfânta noastră biserică vestește tuturor creștinilor an de an ziua învierii prin cântarea: «*Astăzi toate de lumină s'au umplut, și ceriul și pământul și cele de desupt*». Iară la slujba sfintei învieri preotul prin cuvintele: «*Veniți de luați lumină!*» invită pe toți credincioșii, să-și reînnoiască sufletul, să-și altoiască și nobilizeze ființa însălbătăcită de răutățile lumii cu mugurul învățăturilor și al credinței în Hristos.

Date fiind împrejurările, datinile și obiceiurile și vremea de primăvară cu reînvierea firei întregi, — când serbăm sfintele Paști —, trebuie să constatăm, că nici un praznic bisericesc nu are o înrăurire atât de puternică asupra sufletului omenesc, ca *sfânta înviere*, care în adevăr este temelia pe care

¹⁾ Cucernicii preoți se îndatorează a citi creștinilor această pastorală în ziua primă sau a doua de Paști; dar — spre a o putea citi pe înțeles și fără greș, — trebuie s'o citească înainte 1—2 ori. Altcum rămâne fără efect. La mânăstiri încă să se citească.

se înalță întreaga învățătură a Creștinismului. Astfel Paștile mai mult, decât orice sărbătoare creștină, înduplică și îndeamnă pe oameni să se desbrace de omul cel vechi, cu faptele lui, cu păcatele lui, și să se îmbrace în omul cel nou, (Pavel Coloseni III. 10) care se hotărăște a-și duce viața după poruncile lui Iisus, ca să-și asigure sie-și și deaproapelui mulțumirea și fericirea vremelnică și să dobândească și fericirea cea vecinică.

Porunca ap. Pavel «Umblați după bucuriile cele de sus, unde Hristos șade de adreapta lui Dumnezeu, nu după cele de pe pământ» (Coloseni III 1—3) găsește sufletul nostru mai pregătit, mai hotărât, spre îndreptare și ascultare, spre umblarea pe căile idealurilor, a preocupărilor de ordin superior, silindu-ne a ocoli relele, și a face cât mai mult bine în jurul nostru.

În fața acestor povețe ale bisericii și sfintelor sale scripturi, ce-au făcut fiii ei — creștinii — ca să le îplinească? Urmașele mironosițelor, cari mai întâi au văzut pe Hristos după înviere — femeile, urmează oare toate pilda mironosițelor, ca să cerceteze în locul mormântului, unde a fost așezat Iisus, stintele locașuri, adică casa Domnului, unde la toate sărbătorile ni se citesc învățăturile lui? Făcutu-sau binevestitoarele învierii lui Hristos și a învățăturilor Celui înviat?

Desigur, vedem zilnic sute și mii de femei, alergând cucernice la sfintele biserici, cu flori, cu daruri făcute de mâna lor, ca să împodobească casa Domnului și să asculte poruncile ei.

Desigur, zilnic vedem, cum harnice țărânce, gospodine și lucrătoare din pătura cea mare a poporului, cu toată evlavie se opresc — chiar și când au mare zor — cel puțin pe câte-va clipe în fața bisericii, își fac sfinte cruci, însoțite de un adânc suspin ieșit din sufletul plin de cucernice sințeminte; iar în viața lor de toate zilele împărțesc milă, și păstrează atâtea vechi și bune obi-

ceiuri de-a da de pomană, ajutând pe cei nevoiași.

Iară din clasele noastre de sus, atâtea femei vrednice — adeseori cu numeroasă familie proprie — mai găsesc timp, voie și energie, pentru a îndeplini frumoase fapte de caritate publică, de milă creștinească; îngrijind și ostenind pentru orfani, văduve, neputincioși, bătrâni, înființând și conducând adăposturi pentru lehuze, dispensarii și locuri de îngrijire pentru copiii sugaci, azile pentru invalizi, căminuri pentru studenți; ori apoi înființând asociații și așezăminte pentru o muncă națională, pentru pregătirea de tot soiul de lucruri de folos, pentru creșterea tineretului, pentru ai da un mijloc de trai, de ași câștiga pâinea cea de toate zilele, etc. Ca harnicile albine aleargă pretutindenea, adunând mijloace însemnate pentru așezământul lor, care formează mândria lor. Ce frumos, ce înălțător, când știi să ștergi cu năframa sufletului tău nobil și milostiv lacrimile celor în neazuri? Ce lucru creștinesc și patriotic și vrednic de toată lauda, să găsești doamnele noastre din clasa de sus — în mijlocul acestor ocupațiuni umanitare? Și ce plăcere simt ele, când pentru multele alergări, pentru neplăcerile fără seamăn, cari le întâmpină în munca lor, să consideră deplin răsplătite, ba adeseori se emoționează până la lacrimi, dacă le adresezi un scurt cuvânt de bine meritată apreciere și de justificată laudă.

Altele — crescute în casele cu duhul pe cât de boeresc, pe atât și de creștinesc, al vechilor ctitori de biserici, de spitale, și de alte așezăminte umanitare și de milostenie, — urmează și continuă cu evlavioasă recunoștință față de părinți și strămoși, creștineștile tradiții și pilde familiare, cum nu se găsesc ușor pretutindenea.

Și totuși ce mare e încă în toate straturile sociale numărul acelor, care nu bat nici calea bisericilor, nici urmează povețele ei în

viață; cari se preocupă zilnic numai de cele tre-cătoare: de cele pământești, de găteală și luxul risipitor, cel ce pe multe le îndreaptă spre căi greșite; iar altele duc pe soții lor la datorii și le îngreunează traiul. Altele nu se mai satură de distracții ușoare, de tot soiul de plăceri, cari le strică nervii și le îmbătrânesc înainte de vreme. La foarte multe cercul preocupărilor lor de căpetenie nu trec peste orizontul oglinzii lor. Desigur e frumoasă viața, și omul nu trebuie să își lase sufletul cuprins de cărtirea acelor filosofi, cari văd în lume numai multe «dureri și puține plăceri», căci toate vârstele omului, tinerețea, bărbăția și bătrânețea își au în viață clipele și momentele, cari să reverse peste sufletul omenesc cuminte multe mulțumiri, făcându-ne traiul plin de îndeplănire. Dar traiul trebuie gustat cu cumpăt și cu minte. Nu e iertat să se predeie omul în brațele tuturor plăcerilor, urmând pilda fluturului, care atât se învârtă în jurul căldurei, ce transpiră din flacăra luminei, până își pârlește aripile și cade jos fără a se mai putea scula.

Deci toate femeile să nu uite nici căile Domnului, și să asculte cuvintele Evang. Ioan (I. 2,17) «lumea cu pofta ei trece, dar cine face voința lui Dumnezeu, rămâne în veci».

Cele bune, fie Doamne, fie țărance sau muncitoare, intrați ca un aluat binedospitor în mijlocul celor ce bat numai drumurile rele; și precum «puțin aluat bun dospește toată frământătura» — pregătiți pe toate surorile voastre pentru o viață mai superioară. Fiți ca femeile mironosițe din sfânta scriptură, cărora mai întâiu S'au arătat Hristos după înviere. Ele s'au închinat Lui mai întâiu și ele au vestit tuturor pe urma învierii Lui — datorința de-a ne întocmi viața înaltelor Lui povești și îndrumări. Și atunci mulțimea celor bune se va spori; așezămintele noastre de milostenie și caritate și de samariteana dragoste se vor întări, și-și vor întinde ocrotitoarele aripi peste un nu-

măr tot mai mare de nevoiași. Aceasta este o parte însemnată din chemarea femeilor: de-a alina cât mai multe dureri.

După ce pe Hristos înviat — l'au văzut mai întâi mironosițele muieri, — în rândul al doilea S'a arătat apostolilor Săi, cari prin minunea dumnezeiască a învierii au primit curaj și îndrăzneală întru lățirea credinței în legea cea nouă a Celui ce ne-a răscumpărat pre noi prin jertfa Sa pe cruce. Apostolii și ucenicii lui Iisus n'au mai cunoscut osteneală, necazuri, mizerii, ci în zelul lor au înfruntat goane, bătăi, temniță și unii din ei și moarte de mucenici, pentru biruința credinței în Hristos și legea lui.

Astfel și urmașii acestor apostoli, preoții și slujitorii de azi ai bisericii, la sfintele Paști și la slujbele ce le-au premer, trebuie să se simtă *întăriți* în apostolia lor.

Dar oare toți sunt vrednici ucenici ai apostolilor lui Hristos? silindu-se nu numai a mângâia poporul prin slujbe, întocmite după porunca celui mai mare, așa ca să nu obosească pe creștini, și să rămâie tot deauna vreme și pentru *propovăduirea învățăturilor de mântuire prin graiul lor și după trebuințele vieții celor păstoriți*. Căci după cuvântul sfântului Pavel: «Apostolii ai evangheliei au fost puși, cu sarcina să învețe neamurile» (II Tim. II—11). Tălmăcirea evangheliei pe înțelesul obștei creștinilor, formează culmea chemării bisericii, din calea căreia nici un preot nu se poate abate, dacă vrea să-și conducă turma la pășunea mântuitoare. Prin aceasta se va întări în sufletul fiecărui creștin credința în Hristos și în legea Lui. Și această credință va deveni motorul tuturor faptelor și pornirilor din viața creștinului. Iar la caz de alunecare din calea poruncilor creștinești, creștinul bun va avea conștiința greșalei sale, și această conștiință îi va întări voința și hotărârea de-a reveni iar la calea cea dreaptă a binelui creștinesc.

Dar dascălii și crescătorii tineretului, ni-zuescu-se să deie școlărilor încredințați lor,

nu numai cunoștințe de tot felul, ci și po-
vețe părintești pentru cultivarea inimei lor,
pentru formarea caracterului, pentru îndru-
marea voinței spre fapte bune, spre idea-
luri, cu un cuvânt pentru creșterea lor? Căci
mai de folos este familiei, țării și ome-
nirii un om bine crescut, decât un învățat
fără inimă și nobleță de suflet, fără porniri
creștinești.

Scopul de căpetenie al creșterii tinere-
tului este, să devie tot natul **un om de**
omenie cu toate însușirile și îndemnurile ei.

Dar marii întreprinzători și fabricanți, după
ce în urma scumpirii mărfurilor produse
de mașinăriile lor, au câștigat sume uriașe,
gânditu-s'au oare toți și la nevoile munci-
torilor, cari cu sudori și nesomn prin munca
lor de zi și noapte, li-au sporit câștigurile?
Gânditu-s'au la aceea, să aibă lucrătorii lor
locuințe sănătoase de odihnă și recreare,
să aibă un traiu cinstit, îmbrăcămintea ne-
cesară, să aibă căutare și îngrijire în caz
de boale și suferințe, să aibă privilegii și
de hrană sufletească, de bune învățături și în-
drumări, de distracții, împreunate cu recreare
trupească și sufletească? Căci nu-i lucru
creștinesc a «lega limba bouului, ce treeră»
și a nu răsplăti după cuviință munca acelor,
pe urma cărora ți-ai adunat averi cu gră-
mada. Dar neguțătorii, cari și-au umplut
cutia dela țigheea dela cei ce fără a în-
treba de preț risipesc banul pentru toate
podoabele, — hotărâtu-s'au toți să deie odată
și fără de bani o pareche de ghetete des-
culților, cari trec zgriburind pe dinaintea
magazinelor lor, ori să îmbrace pe vr'un
bătrân nevoiaș din belșugul bănetului în-
casat?

Cu un cuvânt toți câți poartă numele frumos
de creștini — tineri și bătrâni, bărbați și femei,
bogați sau săraci — urmând invitarea din
cântarea bisericească dela St. Paști: «*Să*
măneacă de dimineață și să vedem pe

Hristos» trebuie, nu numai să cerceteze casa
Domnului și să ceară slujitorilor bisericii a
se ruga pentru îndreptarea lor, ci și ei
însiși — credincioșii — din mărturisirile mi-
ronosițelor și a ucenicilor lui Hristos — con-
vingându-se de învierea Lui, — să își întă-
rească **credința** în Dumnezeirea Lui.

Iară din evangheliile sfintelor patimi, din
cântările bisericești din cursul săptămânei
patimilor, trebuie să ne convingem cât de
mult a iubit Hristos pe oameni, încât a
suferit cumplitele chinuri și moartea pe
cruce pentru ei și pentru fiecare din noi.
Deci și noi creștinii vom fi vrednici de acest
nume, numai dacă și noi vom avea cătră
El barem atâta **iubire**, ca să împlinim
poruncile lui.

Această credință și iubire creștinească,
mai ales în timpul sfintelor Paști — când
firea întreagă își lapadă învechitele uscături
și se reînnoiește în verdeață înflorită și dă-
tătoare de viață — va hotărî pe creștini, să
lapede și ei uscăturile păcatelor, să-și cu-
rețe și înoiască sufletele, iubind și ei pe
alții — cum ne-a iubit Iisus pe noi — ;
aducând și ei jertfe mai mici sau mai mari
pentru aproapele, pentru alții, făcând tu-
tutor **bine** cu cuvântul, cu sfatul și cu
fapta, și dovedind astfel, că suntem ade-
vărați fii ai Domnului, după cum zice evan-
ghelistul Ioan: «*Celce face bine, dela D-zeu*
este, iar cel ce face rău, n'a văzut pe D-zeu.»
(Ep. III — 11).

Cu aceste părintești staturi și îndemnuri
— dorindu-vă tuturor sărbători fericite —
am rămas cu arhieresti binecuvântari,

București în ziua sf. învieri 1924

al vostru de bine voitor

MIRON

arhiepiscop și mitropolit

CUVÂNTAREA

mitropolitului MIRON CRISTEA, ținută la aniversarea unirii Basarabiei în Chișinău, 9 Aprilie 1924¹⁾

Inaltpreasfințiți, D-lor Miniștrii,
Iubiți credincioși,
Iubiților frați Moldoveni!

Simțul meu de datorie duhovnicească și de dragoste pentru toți fiii neamului românesc și pentru toți credincioșii sfintei noastre biserici, m'a îndemnat să alerg și cu acest prilej în mijlocul vostru, spre a prăznuii aci la Chișinău, împreună cu toată suflarea românească, ziua cea mare și pururea vrednică de slavă, în care frații Moldoveni din Basarabia au hotărât cu atâta însuflețire unirea cu patria mamă, cu România tuturor Românilor.

Voi știți cu toții, iubiților fii sufletești, că rânduiala sf. noastre Biserici, în care s'a ocrotit dealungul veacurilor întreg norodul românesc pravoslavnic, cere ca la toate praznicile să facem pomenire, să rostim ectenii și să înălțăm rugăciuni, cu toată osârdia, nu numai pentru cei vii, dar și pentru cei morți, cu cari trebuie să ne simțim totdeauna într'o împreunare și legătură sufletească neîntre-ruptă. Insuși cuvântul Sf. Scripturi ne îndeamnă, poruncind astfel: «Aduceți-vă aminte de faptele înaintașilor voștri, ca să puteți lua mărire mare și nume veșnic».

În clipa, când patima roșie de peste Nistru se încumetă în oarba ei trufie să pună la îndoială hotărârea Sfatului Țării și voința norodului din Basarabia, de a trăi pe veci împreună cu frații săi români «de un sânge

și de o lege», când ei se ostenesc a cere așa numitul plebiscit, adică un vot nou al norodului basarabean:— Noi n'avem decât să le deschidem cartea trecutului, istoria noastră națională, în care orice om înțelegător va putea ceti scris cu slove de sânge votul, pe care norodul moldovean l-a dat, nu prin vorbe, ci prin fapte de eroism ostășesc, prin minunatele dovezi ale iubirii de neam și de țară, cu care au împodobit frații Basarabeni atâtea pagini strălucite ale istoriei noastre naționale.

Acest vot l-au rostit cu spada ostașii viteji ai Domnului Moldovei, Alexandru cel Bun, când au curățit Basarabia de Tătarii prădălnici, pe care i-au gonit peste Nistru, statornicind la malul acestui râu granița răsăriteană a Moldovei prea slăvite.

Acest vot l-au rostit de asemenea arcașii lui Ștefan cel Mare, când au oprit pe Tătarii năvălitori în dumbrava ce se cheamă Lipnic, aproape de Nistru; și — cum spune cronicarul — «multă moarte și pierire făcură într'inșii». Iar spre apărarea graniței răsăritene a zidit măritul Ștefan Vodă cetatea Orheiului, din care nu s'a stins niciodată sămânța blagoslovită a ostașilor de strajă, viteji fără teamă de moarte, gata în orice clipă a-și jertfi viața pentru apărarea țării.

Acest vot l-au rostit cu atâta vitejie și străjerii din ținutul și cetatea Soroca, pe care o zidise acelaș Ștefan cel Mare, ca pază răsăriteană împotriva Cazacilor, așezând-o —

Spre a înțelege cuprinsul acestei cuvântări, reamintesc cetitorilor că la conferința ruso-română, ținută în Viena în Martie 1924, reprezentantul rus Krestinski a cerut în Basarabia plebiscit. Cuprinsul cuvântării este un plebiscit, a cărui valoare nu poate fi contestat. Mai întâi vin la vot morții din mormintele lor de mucenici ai pământului moldovenesc, apărat cu viața lor. Tot trecutul Basarabiei e românesc. Iară cei de azi își arată voința în literatură și mai ales poezia populară, care cere aruncarea jugului și unirea cu frații de peste Prut.

cum scrie cronicarul — tocmai «în buza puștilor (tunuri simple) dușmane».

Dar mulțimea cea fără de număr și fără de nume a ostașilor Basarabeni, căzuți în luptele îndârjite pentru apărarea de Turci a **Chillei și Cetății-Albe**, care erau cheile și plămânii Moldovei? Dar jertfirea de sine a pârcălabilor Maxim și Ivancu la Chilia, a lui Hărman și Oanea la Cetatea Albă (1484), nu înseamnă oare tot atâtea voturi sfinte, pecetluite cu sângele mucenicesc, pe care nu-le vor mai putea șterge din cartea veșniciei meșteșugitele voturi și răsvoturi ale nici unui alt plebiscit de pe fața pământului?

Dar vitejia Codrenilor, despre care spune Cantemir că «cinci Moldoveni biruesc zece Tătari de Crim, iar cinci Codreni bat zece Moldoveni?» Dar gloria lor de a fi dat neamului nostru pe cronicarul Grigorie Ureche și pe nemuritorul prieten al țărănimii, pe Mihail Cogălniceanu, ca și pe vestiții eroi ai baladelor «Codreanul», «GrueGrozovanul» și «Gruie lui Novac», nu este oare un șir nesfârșit de voturi lămurite și convingătoare?

Ar fi cu puțință să uităm vreodată «sufletească mahniciune și jalnicile lacrimi» ale Moldovenilor basarabeni, cari la 1812, cu prilejul rășluirii de către frații Moldoveni—cum spune Manolache Drăghici—«cu cârdul, ca turmele de oi, încinseră toată marginea Prutului, dela un capăt la altul, mergând și viind de prin sate și de prin târguri săptămâni încheiate, cu luare de «ziua bună» dela părinți, dela frați și de la rudenii, cu care crescuseră și viețuiseră împreună?»

Chiar dacă s'ar fi șters din toate cărțile de istorie amintirea aceasta, ea a continuat să trăiască în sufletul poporului, în cântecul care tâlmăcește mai sincer, decât orice plebiscit, toate tainile sufletului popular.

Despre sentimentul obștesc al poporului basarabean în timpul robiei rusești, în ce fel de documente oficiale, sau cifre statistice vom găsi o icoană mai adevărată, decât cea zugrăvită în aceste cântece populare:

Foaie verde, fir sucit,
Fire-ar Rusu-afurisit!
Că de când el a venit
Peste noi și ne-a robit,
Casa par'că nu ni casă,
Masa par'că nu ni masă;
Vremea par'că-i tot pe dos
Și pământul mânios.

Iară via dorință a unirii cu frații, iată cu ce nerăbdare o exprimă:

Foaie verde trei masline
I-auzi maică, Prutu vine.
«Dare-ar Dumnezeu să sece,
Să rămâe pietrele
Să le ardă soarele,
Să trec cu picioarele
Să-mi văd surioarele....

Sau:

Prutul ista ni desparti
Prutul ista n'are moarti:
Da ne-om pune noi cândva
Și cu gura l-om seca;
Să nu mai fim depărtați
De ai «noștri iubiți frați».

Iată cum s'a rostit «plebiscitul» Basarabean nu de eri—de-alaltaeri, ci de sute de ani.

Dacă cei de peste Nistru vor și alte rostiri și alte dovezi, Orheiienii și Sorocenii și Codrenii Tigheciului, nu vor lipsi a le da cu același eroism, cu aceeași virtute creștinească și patriotică, cu care le-au dat și în zilele slăviților Voevozi Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare etc.

Așa să fie! Adevărul trebuie să triumfe, căci Sf. Scriptură ne spune: «Până la moarte te luptă pentru adevăr și Domnul Dumnezeu se va lupta pentru tine».

Iar adevărul aceasta este, că Moldova dintre Prut și Nistru are să rămâe unită cu pământul României întregite acum și 'n vecii vecilor. Amin,

UN ANTIM IVIREANU AL ZILELOR NOASTRE

Sub titlul acesta foaia «Cultura poporului», din Cluj, scrie următorul prim-articol despre activitatea pastorală a I. P. S. Mitropolit-Primat Miron.

Cine a urmărit cu atențiune activitatea de predicator a mitropolitului primat Miron Cristea, s'a putut convinge, că în cuvântările [pe cari le rostește cu multă râvnă și bună pregătire omiletică, la diferite prilejuri, e un belșug de sfaturi folositoare, de îndrumări spre căile virtuții, de sămânță binecuvântată în ogorul vieții sufletești a neamului nostru.

Cuvântul scripturilor sfinte e coborât în aceste predici arhieresti pe înțelesul tuturor, adus aproape totdeauna în legătură strânsă cu reminiscențe literare și istorice, menite a deschide calea spre inima ascultătorilor, pregătindu-i pe toți să privească împrejurările actuale în lumina eternelor adevăruri ale Evangheliei și să se pătrundă de simțul datoriei de a urma în căile Domnului, părăsind pe ale Mamonei.

Nu e decât firesc să așteptăm, ca pe urma acestei activități propoveduitoare în sens creștinesc și patriotic, să se producă în felul de gândire și de lucrare a tuturor conducătorilor și cetățenilor statului nostru o schimbare spre bine. Un vestit scriitor englez spunea: dacă voiți să îndreptați lumea, ospătați-vă cu săracii și predicați bogaților!

De când se găsește în capitala țării, la locul de înaltă și grea răspundere, mitropolit-primat Miron își îndeplinește, cu vreme și fără vreme datoria de a predica bogaților.

Firește că lucrul acesta nu e tocmai ușor. Bogații sunt adeseori puțin dispuși a-și pleca urechia să asculte cuvântul, spre a-și deschide inima, să pătrundă într'insa dumne-

zeiasca sămânță a sfaturilor evanghelice. Iar când li se spune vre-un cuvânt de muștrare, sunt pe atât de grabnici la mânie, pe cât de zăbavnici întru primirea și urmarea bunelor îndemnuri.

Trebue deci iscusință deosebită, meșteșug la vorbă, dulceață în grai și apostolească îndrăzneală pentru a spune cu fiecare prilej cuvântul cel mai puternic, care să ardă spinii păcatului, să tulbure și să cutremure conștiința vinovaților, să dea satisfacție drepților, să mângâie pe cei în suferință și să înalte sufletește întreagă obștea, pe aripa nădejdelor și năzuințelor spre mai bine.

Aceste însușiri se pot găsi aproape în toate cuvântările ocazionale ale mitropolitului primat. Bogații capitalei și ai țării românești au avut prilej să audă cuvinte grele, cari adeseori îi vor fi pus pe gânduri. Căci ei se desobișnuiseră cu totul de a fi muștrați și îndrumați de către oamenii bisericii, pentru care nu aveau, în timpul din urmă decât milă sau dispreț suveran.

Bineînțeles, muștrările și îndrumările mitropolitului primat sunt ținute totdeauna într'un ton de blândeță și cuviință desăvârșită. Unde simte, că un cuvânt al său ar putea să supere, citează unul cu mult mai puternic din Sf. Scriptură sau din vastul arsenal al istoriei noastre naționale, înviind astfel trecutul și dându-i rolul educativ de a muștra prezentul decăzut și de a-l îndruma spre un viitor mai bun.

Cei ce au participat la serviciul divin făcut în catedrala mitropoliei din București în amintirea lui Gheorghe Lazăr, nu vor putea să uite curând impresia puternică, ce a produs în sufletele tuturor aceste cuvinte ale lui Eufrosin Poteca scrise la 1824, par'că anume spre a fi reîmprospătate, la un asemenea prilej festiv, în memoria conducăto-

